

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

Құрылтайшы:

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Бас редактор

Әбжанов Ханкелді Махмұтұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова,
С. Әжіғали, Н. Әлімбай, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А. Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Теленова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ., Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты, «Edu.e-history.kz»
электрондық ғылыми журналының редакциясы

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.

Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).
Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге
түсіргенде міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства образования и науки Республики Казахстан

Главный редактор

Абжанов Ханкелди Махматович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусеитова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,
г. Алматы, ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz» Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).
При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо
обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:

Abzhanov Hankeldi Mahmutovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty, 28 Shevchenko Str.
Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,
«Edu.e-history.kz» Editorial electronic scientific journal
Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications,
Informatization and Information of the Ministry for Investments and Development
of the Republic of Kazakhstan, registration certificate:
No. 14602-IIA dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).
When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies,
it is necessary to refer to the journal.

XIX – XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ ӨЛКЕСІНДЕГІ ПАТШАЛЫҚ РЕСЕЙДІҢ АГРАРЛЫҚ-ОТАРШЫЛДЫҚ САЯСАТЫ

Жубанышов Б.Т.

*Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті Тарих ғылымдарының кандидаты,
қауымдастырылған профессор*

Каипбаева А.Т.

*Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті Тарих ғылымдарының кандидаты,
қауымдастырылған профессор*

edu.history@bk.ru

Аңдатпа. Мақалада XIX ғасырдың ортасынан 1917 жылға дейінгі кезеңдегі патшалық Ресейдің Жетісу өлкесін отарлау стратегиясы, оның 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілісіне алып келу себептері және Алаш зиялыларының жер мәселесіне қатысты ұстанымдары зерттеледі. Статистикалық деректер негізінде Верный, Жаркент, Пішпек, Қапал және Лепсі уездеріндегі жерді тартып алу көлемі, демографиялық шығындар мен дәстүрлі шаруашылықтың күйзелуі жан-жақты талданады. И. Жайнақов бастаған Жетісу облыстық Қазақ-қырғыз комитетінің жерді жергілікті халыққа қайтару жөніндегі талаптары мен олардың саяси-құқықтық негіздері қарастырылады. Сонымен қатар патша үкіметінің қоныс аудару саясатының жергілікті халықтың әлеуметтік-экономикалық жағдайына, этнодемографиялық ахуалына және дәстүрлі жер пайдалану жүйесіне тигізген ықпалы сараланады.

Түйін сөздер: Жетісу, отаршылдық саясат, 1916 жылғы көтеріліс, Алаш зиялылары, И. Жайнақов, жер нормасы, Верный, Жаркент, статистикалық талдау.

«АГРАРНО-КОЛОНИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА ЦАРСКОЙ РОССИИ В СЕМИРЕЧЕНСКОЙ ОБЛАСТИ В XIX – НАЧАЛЕ XX ВЕКА»

Жубанышов Б.Т.

*Кандидат исторических наук, ассоциированный профессор,
Казахский национальный женский педагогический университет*

Каипбаева А.Т.

*Кандидат исторических наук, ассоциированный профессор,
Казахский национальный женский педагогический университет.*

edu.history@bk.ru

Аннотация. В статье исследуются колониальная стратегия Российской империи в Семиреченском крае в период с середины XIX века до 1917 года, причины, приведшие к национально-освободительному восстанию 1916 года, а также взгляды деятелей движения Алаш на земельный вопрос. На основе статистических данных всесторонне анализируются масштабы изъятия земель в уездах Верный, Джаркент, Пишпек, Капал и Лепсы, демографические потери населения и кризис традиционного хозяйства. Рассматриваются требования Семиреченского областного Казахско-Кыргызского комитета во главе с И. Жайнаковым о возвращении земель местному населению, а также их политико-правовые основания. Кроме того, анализируется влияние переселенческой политики царского правительства на социально-экономическое положение местного населения, этнодемографическую ситуацию и традиционную систему землепользования.

Ключевые слова: Жетысу, колониальная политика, восстание 1916 года, алашская интеллигенция, И. Жайнаков, земельная норма, Верный, Жаркент, статистический анализ.

"THE AGRARIAN-COLONIAL POLICY OF TSARIST RUSSIA IN THE SEMIRECHYE REGION IN THE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES"

Zhubanyshov B.T.

*Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Kazakh National Women's Teacher Training University*

Kaipbayeva A.T.

*Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Kazakh National Women's Teacher Training University.*

edu.history@bk.ru

Abstract. This article examines the colonization strategy of the Russian Empire in the Semirechye (Zhetysu) region from the mid-nineteenth century to 1917, the causes that led to the 1916 national liberation uprising, and the views of the Alash intellectuals on the land question. Drawing on statistical data, the study provides a comprehensive analysis of the scale of land confiscation in the districts of Verny, Zharkent, Pishpek, Kapal, and Lepsy, as well as the demographic losses and the decline of the traditional economy. It also examines the demands of the Semirechye Regional Kazakh-Kyrgyz Committee, led by I. Zhainakov, for the return of land to the indigenous population and the political and legal foundations of these demands. In addition, the article analyzes the impact of the Tsarist government's resettlement policy on the socio-economic conditions of the local population, the ethno-demographic situation, and the traditional system of land use.

Keywords: Zhetysu, colonial policy, 1916 uprising, Alash intelligentsia, I. Zhainakov, land norm, Verny, Zharkent, statistical analysis.

XIX ғасырдың екінші жартысында Ресей империясының Жетісу өлкесіне жүргізген саясаты әскери жаулап алумен ғана шектелмей, өңірді экономикалық және демографиялық тұрғыдан игеруге бағытталған кешенді отарлау бағдарламасына ұласты. Ресей өнеркәсібін шикізатпен қамтамасыз ету, ішкі губерниялардағы аграрлық дағдарысты бәсеңдету және Орта Азиядағы геосаяси ықпалын күшейту мақсатында Жетісу өлкесі империяның стратегиялық маңызды аймақтарының біріне айналды[1].

Өлкені отарлау барысында патша әкімшілігі қазақ қоғамындағы рулық қайшылықтарды шебер пайдаланды. Ресей билігі Орта жүз бен Ұлы жүз қазақтары арасындағы жер мәселесін ушықтыру арқылы өңірдегі саяси жағдайды өз мүддесіне қарай бағыттады. Осындай жағдайларда Ұлы жүздің бірқатар рулары Ресей бодандығын қабылдауға мәжбүр болды. 1846 жылы дулат, албан, суан, шапырашты және жалайыр руларының өкілдері Ресейге ант берді [2].

Жетісудағы отарлаудың негізгі тірегіне казак әскерлері айналды. 1831 жылы Аягөзде, 1847 жылы Қапалда, 1854 жылы Верныйда әскери бекіністер салынды. Кейін бұл бекіністер отарлық әкімшілік пен қоныстандыру саясатының орталықтарына айналды. 1867 жылға қарай Жетісудағы казактардың саны отбасы мүшелерімен бірге 14 мыңнан асты. Оларға қазақтардың ең құнарлы және суармалы жерлерінен кең көлемде үлес бөлінді. Дегенмен казак шаруашылықтары жердің аз ғана бөлігін игеріп, қалғанын жергілікті халыққа жалға беру арқылы табыс тауып отырды.

1867 жылы Түркістан генерал-губернаторлығы құрылып, 1867–1868 жылдардағы әкімшілік реформалар нәтижесінде қазақ жерлері мемлекеттік меншік деп жарияланды. Бұл шешім патша

үкіметіне қазақтардың дәстүрлі жер пайдалану жүйесін заң жүзінде шектеуге және жерді кез келген уақытта тартып алуға мүмкіндік берді. Осы кезеңнен бастап Жетісудағы аграрлық саясат отарлаудың негізгі құралына айналды[3].

XIX ғасырдың соңы мен XX ғасырдың басында қоныс аудару саясаты жаңа қарқын алды. Ресейдің еуропалық бөлігіндегі жер тапшылығы мен әлеуметтік шиеленістерді азайту мақсатында мыңдаған шаруалар Қазақстанға көшірілді. Патша үкіметі бұл саясат арқылы екі мақсатты көздеді: біріншіден, ішкі Ресейдегі әлеуметтік мәселелерді шешу, екіншіден, отарланған аймақтарда өзіне әлеуметтік-саяси тірек қалыптастыру[4].

Жетісуда қоныстандыру саясаты бірнеше кезеңнен өтті. Алғашқы кезеңде (1867–1897 жж.) жаңа жаулап алынған аумақтарды бекіту міндеті тұрса, кейінгі кезеңдерде қоныс аудару қозғалысы жаппай сипат алды. Әсіресе Столыпин реформалары кезеңінде (1906–1911 жж.) қазақ жерлерін тартып алу үдерісі күшейді. 1910 жылғы заң көшпелілер пайдаланатын жерлердің «артық» бөлігін мемлекет қарамағына өткізуге құқық берді. Нәтижесінде қоныс аудару мекемелері қазақ жерлерін кең көлемде қайта бөлумен айналысты[5].

1906–1914 жылдар аралығында қазақтардан 2,7 миллионнан астам десятина жер алынды. Оның едәуір бөлігі қоныс аударушылар қорына берілді. Әсіресе Пішпек, Верный, Пржевальск, Лепсі және Қапал уездерінде жер тартып алу қарқыны жоғары болды. Жердің қысқаруы көшпелі және жартылай көшпелі шаруашылықтардың дәстүрлі құрылымын бұзып, қазақтардың әлеуметтік-экономикалық жағдайын күрт нашарлатты. Бір қазақ шаруашылығына орта есеппен 7,7 десятина жер тиесілі болса, қоныс аударған орыс шаруашылығының үлесіне 23,3 десятинадан келді [6].

Жер тапшылығы мен әлеуметтік теңсіздік XX ғасырдың басында ерекше шиеленісті. Бұл жағдайды қазақ зиялылары да өткір сынға алды. Әлихан Бөкейханов қазақтарға белгіленген жер нормасының әділетсіздігін көрсетсе, Мұхамеджан Тынышпаев қоныстандыру мекемелерінің әрекеттерін қазақ халқының шаруашылығын күйретуге бағытталған саясат ретінде бағалады. Қазақ қоғамының экономикалық негізі саналатын жайылымдар мен су көздерінің тартып алынуы халық наразылығының өсуіне алып келді [7].

Отаршылдық аграрлық саясаттың шарықтау шегі 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс кезінде көрінді. Көтерілістің негізгі себептерінің бірі жер мәселесі болды. Түркістан генерал-губернаторы А.Н. Куропаткиннің өзі жергілікті халықтың жерге қатысты құқықтарының шектелуі мен шұрайлы жерлердің қоныс аударушыларға берілуі халық наразылығының басты көзі болғанын мойындады. 1860–1917 жылдар аралығында Жетісу облысынан ғана 3,8 миллион десятинаға жуық жер отарлау қорына алынды [8].

1916 жылғы көтеріліс пен одан кейінгі жазалау шаралары Жетісу халқы үшін ауыр демографиялық апатқа айналды. Мыңдаған адамдар қаза тауып, жүздеген мың қазақ пен қырғыз Қытай жеріне босып кетті. Әсіресе Жаркент және Верный уездерінде халық саны күрт азайды. Бұл жағдай өлкедегі әлеуметтік-экономикалық дағдарысты тереңдете түсті [9].

1917 жылғы Ақпан революциясынан кейін құрылған Жетісу облыстық Қазақ-қырғыз комитеті жер мәселесін шешуді басты міндет ретінде қойды. Комитет төрағасы Ибрагим Жайнақов пен Алаш қозғалысының қайраткерлері қазақтардан заңсыз алынған жерлерді қайтаруды, қоныс аудару мекемелерін таратуды және жаңа қоныстандыруды тоқтатуды талап етті. Сонымен қатар олар жерді қауымдық меншік негізінде пайдалану жүйесін сақтауды қолдап, ұлттық жер қорының тұтастығын қорғауға ұмтылды [10].

Осылайша, Ресей империясының Жетісу өлкесінде жүргізген аграрлық-отаршылдық саясаты қазақ халқының дәстүрлі жер пайдалану жүйесін күйретіп, оның әлеуметтік-экономикалық жағдайын ауырлатты. Қоныс аудару саясаты нәтижесінде қазақтардың шұрайлы жерлері тартып алынып, демографиялық және шаруашылық дағдарыс тереңдеді. Бұл үдерістер

1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліске алып келіп, қазақ қоғамындағы ұлттық сана мен азаттық қозғалыстың күшеюіне ықпал етті. Алаш зиялыларының жер мәселесін шешуге бағытталған қызметі қазақ халқының тарихи территориялық тұтастығын сақтап қалуға және ұлттық мүддені қорғауға арналған маңызды саяси күрес болды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Джурсунбаев Б.А., Жубанышов Б.Т., Аширбекова Ж.Б. Патшалық Ресейдің Жетісудағы отаршылдық саясаты (XIX ғасырдың II жартысы – XX ғасырдың бас кезіндегі жер мәселесі). Монография. Алматы, 2024.
- 2 Миддендорф А. Экспедиция для исследования сельскохозяйственных условий русского Туркестана // Известия ИРГО. Т.14. Вып.1. СПб., 1879. С.67-81.
- 3 Костенко И. Средняя Азия и водворение в ней русской гражданственности. СПб., 1870
- 4 Южаков Ю.Д. Итоги двадцатисемилетнего управления нашим Туркестанским краем. СПб., 1891.
- 5 Воцинин В.П. Очерки нового Туркестана. Свет и колонизации. СПб., 1914.
- 6 Гейер И.И. Крестьянская колонизация Сыр-Дарьинской области. Ташкент, 1893.
- 7 Карышев Н.А. Крестьянские владения на аренде. Итоги экономического исследования России поданным земской статистики // Русское богатство. № 5. 1898.
- 8 Юферов В.И. Опыт поределения нормы надела переселенцев по данным исследования селений Черняевского, Кауфманского и Константиновского Ташкентского уезда. Ташкент, 1907.
- 9 Кауфман А.А. К вопросу о русской колонизации Туркестанского края. СПб., 1903.
- 10 Скрыплев П.А. Материалы по обследованию переселенского хозяйства в Туркестане. Ташкент, 190

МАЗМҰНЫ

Атантаева Б.Ж., Бекбаева А.Е. XIX ҒАСЫРДЫҢ І ЖАРТЫСЫНДА ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ТЕРРИТОРИЯСЫНА ЭТНИКАЛЫҚ ТОПТАРДЫҢ ОРНАЛАСТЫРЫЛУЫ	6
Атығаев Н.Ә. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛУ МӘСЕЛЕСІНЕ КӨЗҚАРАСЫ	14
Жеңіс Ж., Нәлібаева С.М. “ШАХНАМА” ЖЫРЫНДАҒЫ ТҰРАНДЫҚТАРДЫҢ ДҮНИЕТАНЫМЫ	28
Жубанышов Б.Т., Каипбаева А.Т. XIX – XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ЖЕТІСУ ӨЛКЕСІНДЕГІ ПАТШАЛЫҚ РЕСЕЙДІҢ АГРАРЛЫҚ-ОТАРШЫЛДЫҚ САЯСАТЫ	35
Кожанов К.Б. РЕСЕЙ ЖӘНЕ ҰЛЫБРИТАНИЯ ГЕОСАЯСАТЫНДАҒЫ АУҒАНСТАН (XIX ҒАСЫРДЫҢ СОҢЫ-XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫ)	39
Күлсариева С.П. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МҰРАЖАЙЫНЫҢ АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЖИЫНТЫҚТАҒЫ ЕРТЕ ПАЛЕОЛИТ АРТЕФАКТТАРЫ	50
Курманкулов Ж., Утубаев Ж.Р. АНТИЧНЫЕ ПАМЯТНИКИ НИЖНЕЙ СЫРДАРЬИ	56
Құрманалина Н.Н., Тулебаев Т.А. «ОЙРАТ» ЭТНОНИМИНІҢ ЗЕРТТЕЛУ ТАРИХЫНАН	64
Орынбаева Г.Ү. АРИДТЫ АЙМАҚТАРДАҒЫ КӨШПЕЛІ ЖӘНЕ ЖАРТЫЛАЙ КӨШПЕЛІ ҚАЗАҚТАРДЫҢ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕР (19-ҒАСЫРДЫҢ 80-ЖЖ. – 20-ҒАСЫРДЫҢ БАСЫ)	74
Оспанов Н. ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҰЙЫМДАР ҚАЛЫПТАСУ ТАРИХЫНАН	96
Жанымхан О. ҚЫТАЙДЫҢ XIII ҒАСЫРДАҒЫ САЯХАТНАМАЛАРЫ МЕН ТАРИХИ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ ЕҢБЕКТЕРІНДЕ ЖАЗЫЛҒАН ҚАЗАҚ ЭТНОТЕРРИТОРИЯЛЫҚ БӨЛІГІНДЕГІ ҚАЛАЛАР	104
Рустем К., Сарыбаев М. ГЛАВЛИТ НҮСҚАУЛАРЫ – КЕҢЕСТІК ҚОҒАМДА ЖҮРГІЗІЛГЕН ЦЕНЗУРАЛЫҚ БАҚЫЛАУДЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ РЕТІНДЕ	120

Сарыбаев М.С. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЕУРОПА ЕЛДЕРІМЕН ЭНЕРГЕТИКА САЛАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ	126
Төленова З.М. Д.А. КОНАЕВ И РАЗВИТИЕ НАУКИ КАЗАХСТАНА	133
Хинков-Айтбаева Н.Б. ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫ КЕЗІНДЕГІ КҮРДТЕРДІҢ ҚАЗАҚСТАНҒА ЖЕР АУДАРЫЛУЫ (ҰОС 70 ЖЫЛДЫҒЫНА)	141
Шалекенов М.У. XIX-XX ғ. БАСЫНДАҒЫ ҚАРАҚАЛПАҚСТАНДАҒЫ МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ	150

СОДЕРЖАНИЕ

Атантаева Б.Ж., Бекбаева А.Е. ЗАСЕЛЕНИЕ ЭТНИЧЕСКИХ ГРУПП НА ТЕРРИТОРИЮ ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА В I ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА	6
Атыгаев Н.Ә. К ВОПРОСУ О ТРАКТОВКЕ ПРЕДЫСТОРИИ ОБРАЗОВАНИЯ КАЗАХСКОГО ХАНСТВА	14
Жеңіс Ж., Налибаева С.М. МИРОВОЗЗРЕНИЕ ТУРАНЦЕВ В ЭПОСЕ «ШАХНАМЕ»	28
Жубанышов Б.Т., Каипбаева А.Т. АГРАРНО-КОЛОНИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА ЦАРСКОЙ РОССИИ В СЕМИРЕЧЕНСКОЙ ОБЛАСТИ В XIX – НАЧАЛЕ XX ВЕКА	35
Кожанов К.Б. АФГАНИСТАН В ГЕОПОЛИТИКЕ РОССИИ И БРИТАНИИ (КОНЕЦ XIX - НАЧАЛО XX ВЕКА)	39
Күлсариева С.П. АРТЕФАКТЫ РАННЕГО ПАЛЕОЛИТА В АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ КОЛЛЕКЦИИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МУЗЕЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	50
Курманкулов Ж., Утубаев Ж.Р. АНТИЧНЫЕ ПАМЯТНИКИ НИЖНЕЙ СЫРДАРЬИ	56
Құрманалина Н.Н., Тулебаев Т.А. ИСТОРИОГРАФИЯ ЭТНОНИМА «ОЙРАТ»	64
Орынбаева Г.Ү. ОСОБЕННОСТИ КОЧЕВОГО И ПОЛУКОЧЕВОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХОВ АРИДНЫХ ЗОН (80-Е ГГ. XIX– НАЧАЛО XX В.)	74
Оспанов Н. ИЗ ИСТОРИИ СТАНОВЛЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ	96
Жанымхан О. ГОРОДА КАЗАХСКОЙ ЭТНОТЕРРИТОРИИ В КИТАЙСКИХ ПУТЕВЫХ ЗАПИСКАХ И ИСТОРИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКИХ ТРУДАХ XIII ВЕКА	104
Рустем К., Сарыбаев М. ИНСТРУКЦИИ ГЛАВЛИТ – КАК ИСТОЧНИК КОНТРОЛЯ НАД ЦЕНЗУРОЙ В СОВЕТСКОМ ОБЩЕСТВЕ	120

Сарыбаев М.С.

СОТРУДНИЧЕСТВО КАЗАХСТАНА СО СТРАНАМИ ЕВРОПЫ
В ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СФЕРЕ126

Төленова З.М.

Д.А. КОНАЕВ И РАЗВИТИЕ НАУКИ КАЗАХСТАНА133

Хинков-Айтбаева Н.Б.

ДЕПОРТАЦИЯ КУРДОВ НА ТЕРРИТОРИЮ КАЗССР ВО ВРЕМЯ ВЕЛИКОЙ
ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ (К 70-летию ВОВ)141

Шалекенов М.У.

ЖИВОТНОВОДСТВО КАРАКАЛПАКИИ В XIX - НАЧАЛЕ XX вв150

CONTENTS

Atantayeva B.Zh., Bekbayeva A.E. SETTLEMENT OF ETHNIC GROUPS IN THE TERRITORY OF EASTERN KAZAKHSTAN IN THE FIRST HALF OF THE 19th CENTURY	6
Atygayev N.A. ON THE INTERPRETATION OF THE PREHISTORY OF THE FORMATION OF THE KAZAKH KHANATE	14
Zhenis Zh., Nalibayeva S.M. THE WORLDVIEW OF THE TURANIANS IN THE EPIC “SHAHNAMEH”	28
Zhubanyshov B.T., Kaipbayeva A.T. THE AGRARIAN-COLONIAL POLICY OF TSARIST RUSSIA IN THE SEMIRECHYE REGION IN THE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES	35
Kozhanov K.B. AFGHANISTAN IN THE GEOPOLITICS OF RUSSIA AND BRITAIN (END OF THE XIX AND EARLY XX CENTURY).....	39
Kulsariyeva S.P. ARTIFACTS OF EARLY PALEOLITHIC COLLECTION OF CENTRAL STEPPE MUSEUM OF REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	50
Kurmankulov Zh., Utubayev Zh.R. ANCIENT MONUMENTS OF THE LOWER SYRDARYA	56
Kurmanalina N.N., Tulebaev T.A. HISTORIOGRAPHY OF THE ‘OYRAT’ ETHNONYM	64
Orynbayeva G.U. FEATURES OF NOMADIC AND SEMI-NOMADIC ECONOMY OF THE KAZAKHS OF ARID ZONES (THE 80th OF XIX – EARLY OF THE XX CENTURY)	74
Ospanov N. FROM THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS	96
Zhanymkhan O. CITIES OF THE KAZAKH ETHNO-TERRITORY IN CHINESE TRAVEL ACCOUNTS AND HISTORICAL-GEOGRAPHICAL WORKS OF THE THIRTEENTH CENTURY	104
Rustem K., Sarybayev M. GLAVLIT GUIDELINES - AS A BASIC SOURCE FOR THE CONTROL OF CENSORSHIP IN THE SOVIET SOCIETY	120

Sarybayev M.S. KAZAKHSTAN'S COOPERATION WITH EUROPEAN COUNTRIES IN ENERGY SPHERE	126
Tolenova Z.M. D.A. KUNAYEV AND THE DEVELOPMENT OF SCIENCE IN KAZAKHSTAN	133
Khinkov-Aitbayeva N.B. THE DEPORTATION OF KURDS TO THE TERRITORY OF Kaz.SSR DURING THE SECOND WORLD WAR	141
Shalekenov M.U. CATTLE-BREEDING IN KARAKALPAKSTAN IN THE XIX – EARLY XX CENTURIES	150

Электрондық ғылыми журналы
2017. 2(10)

Бас редактор: Қабылдинов З.Е.
Компьютерде беттеген: Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.06.2017.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.

Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-ү